

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Dictamen Illustrissimi ac Reverendissimi P. Mag. Fr.
Gabrielis Adarzo de Santander, Episcopi Viglevanensis,
Ad Interrogata respondens Circa Exclusivam, quandoque
à Principibus interpositam, ne ...**

Adarzo, Gabriel

Francofurti, 1660

Oritur à charitate in Exclusum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10517

Patet consequentia ex illis verbis Ecclesiæ citatis, *exeat, & dicat propter Deum*: Ergo Princeps qui Exclusivam contra indignum repræsentat, zælat DEI honorem, & actum charitatis erga DEVM exercet.

Exclusiva oritur à charitate in Exclusum.

QUòd verò etiam exerceat actum charitatis erga proximum exclusum, ut indignum ministerio, à quo retrahitur, sequenti ratione ostenditur: Nam secundum Augustinum, *Ep. 5. ad Marcel. nil est infelicius facilitate peccandi, qua pœnalis nutritur improbitas, & mala voluntas roboratur*: sed qui per Exclusivam impedit belligeroso, & inquieto promotionem ad dignitatem, in quâ & ex quâ majorem haberet facilitatem peccandi, istetalis absque dubio removet ab eo maximam infælicitatem: Ergo exercet in eum charitatem. Unde S. Augustinus postquam retulit aliqua sui sæculi vitia, inquit; *Hæc si Deus pollere permittat, tunc indignatur gravius: Hæc si impunita dimittat, tunc punit infestis. Cùm verò evertit subsidium vitiorum, & copiosas libidines inopes reddit, misericorditer adversatur*: applica Exclusivæ doctrinam. Et concludit S. Augustinus, *agenda ergo sunt multa, etiam cum in vitis, benigna quadam asperitate*
plecten-

plestendis; quorum potius utilitati consulendum est, quam voluptati. Ecce, quod sit benigna asperitas, quam Princeps erga Exclisum exercet.

D. Thomas 2.2. quest. 40. art. 1. ad 2. allegat præfatam Augustini auctoritatem, ut probet, *utiliter*, & *piè* bellum inferri ei, cui pax est nociva: quæ doctrina etiam conducit ad intentum discursus: præcipuè ponderando illa duo *utiliter* & *piè*.

70 Antecedens verò, scilicet, quod impediendo excluso fælicitatem vanam dignitatis obtinendæ, auferatur ei facilitas certa peccandi, probat latissimè Augustinus (ubi supra) exemplo Romanæ Urbis, quæ fælicitatibus cecidit, facta deterior, prosperitatis vitijis ipso incremento triumphorum. *Quanto inquit) humanarum rerum malo illa iniquitas prosperata sit, nunc longum est dicere: audiant Satyricum suum, garriendo vera dicentem,*

*Servabat castas humilis fortuna latinas,
Quando nec vitijis contingi parva sinebat*

Tecta labor, somnique breves &c. Juvenal. Satyr. 6.

*Nullum crimen abest (prosequitur Augustinus) facinusq;
libidinis, ex quo paupertas Romana periit. Quid ergo expectas,
ut ego exaggerem, quanta mala importaverit, successu prospero
iniquitas sublevata, quandoquidem & ipsi, qui aliquantò prudentius attendunt, plus dolendam viderunt paupertatem,
quàm*

quàm opulentiam perisse Romanam? in illa enim morum integritas servabatur: per hanc autem, non muros u. bis, sed mentes ipsius Civitatis dira nequitia (omni hoste peior) irrupit. Hactenùs, & perbellè Augustinus; quippe qui benè noverat, quod dilatatus, impinguatus, & incrassatus recalcitrabit etiam dilectus, Deuteron. cap. 32.

Confirmatur quòd Exclusiva exerceat actum 71
 charitatis erga exclusum ex doctrinà D. Thomæ
 2.2. quæst. 83. art. 16. in corpore, ubi cum S. Augustino
 docet, quòd Deus propitius denegat multa Homi-
 nibus, quæ concedit iratus: & quod ex misericor-
 dia non audit aliquando petentem nociva, & ali-
 quando audit in vindictam: Videatur S. Doctor,
 ex quo sic argumentor; impedire optanti nociva,
 ne illa assequatur, quantum est ex se, est actus pietatis,
 & misericordiæ, non secus ac est actus pietatis
 detinere Phreneticum ne arripiat gladium, quo se
 percutiat; Sed hoc ipsum, quantum est ex se, facit
 Exclusiva erga exclusum, ut supponimus ex dictis:
 ergo est actus charitatis erga exclusum, quantum
 est ex parte excludentis, judicantis prudenter exclu-
 sum, si inthronizaretur, certò futurum nocivum
 Ecclesiæ.

Nec refert, quod de Exclusiva ipse lamentetur 72
 exclusus: nam in statera dolosa appendit eam,

H

&

& mendaces filij hominum instateris, dicentes malum bonum, & bonum malum, quia perversa & adversa mortalium corda (ait Augustinus citatus) falsces res humanas putant, cum testorum splendor attenditur, & labes non attenditur animorum. Et veniet tempus, quando exclusus in se reversus dicat: bonum mihi, quia humiliasti me, nec tunc recordabitur pressuræ præteritæ propter gaudium præsens. Quare parvi facto exclusi dolore, attendenda est excludentis medela, quæ dolentis sollicitat salutem.

73. Facit ad confirmationem mirabilis doctrinæ D. Thomæ lect. 3. super cap. 12. epist. 2. ad Corinth. circa illa verba Apostoli, propter quod Dominum ter rogavi, ubi Apostolus refert, se instanter petentem à Deo, ut recederet tentatio, nullatenus fuisse exauditum: Verba D. Thomæ subjicio: *Infirmus nesciens processum Medici, apponentis mordax emplastrum, rogat Medicum, ut removeat: Medicus tamen causam sciens, quare faciat, scilicet propter sanitatem, non exaudit eum, quantum ad voluntatem petentis, magis curans de ejus utilitate. Sic Apostolus sentiens stimulum sibi gravem esse, ad singularis Medici confugit auxilium, ut eum removeat: sed Dominus dixit, sufficit tibi gratia &c. quasi dicat, non est tibi necessarium, quod infirmitas corporis recedat à te &c. Apostolus autem, quia nondum revelatum ei erat secretum divine providentiæ, ut ad utilitatem suam cederet stimulus,*

stimulus, considerabat sibi malum, & ideo petierat ejus amotionem: nec in hoc peccavit. Sed Deus, qui ordinaverat hoc ad bonum humilitatis suae, non exaudivit eum, quantum ad ejus voluntatem. Quod tamen sciens Apostolus, postmodum gloriabatur, cum diceret, libenter gloriabor in infirmitatibus meis &c. & licet non exaudierit eum quantum ad voluntatem, exaudivit tamen eum quantum ad utilitatem: Unde D. Hieronymus epistolâ ad Paulinum ait: Bonus Dominus, qui saepe non tribuit quod volumus, ut tribuat quod mallems: Hæc D. Thomas.

In quibus verbis nos docet D. Thomas, dolorem & reluctantiâ infirmi, petentis removen- dum à se medicamentum mordax (quod falso judicat sibi esse nocivum) nil detrahère quò minùs ex charitate ei sit applicatum à Medico: pro cujus applicatione post infirmus gratias ei reddet, cum videlicet venerit in sanitatem. Applicentur omnia respectivè excluso, Exclufivæ & exclu- denti.